

Novine

tjednik.

Priloga: mesečno M. List, letno Kalendar Srca Jezušovoga.

Izhaja vsako nedelo.

CENA:

V državi na skupni naslov najmanje 10 komadov letno 25 Din. mesečno 2 Din. zadnji mesec 3 Din. Na posamezni naslov letno 30 Din. mesečno 2 Din. 50 par. V države Evrope: letno 75 Din., mesečno 6 Din. 50 par. Z M. Listom i Kalendarom 100 Din. — V zvineuropske države dolar i pol ali 85 Din. Z M. Listom i Kalendarom 2 dolara. — Naročnina se mora plačati naprej. — Vsi naročniki dobijo kalendar za polovično ceno.

CENA OGLASOV:

cm² 75 par. med tekstem 150 Din., v „Poslanom“ 3 Din. Naznanilom i malim oglasom do 30 reči 5 Din. Više od vsake reči 1 Dinar. Pri večkratnoj objavi popust od 50%—250%. Takso plača uprava, poštino oglasiteo. Oglasi se plačajo taki, če ne posebne pogodbe. Oglase sprejema samo Prekmurska tiskarna.

Rokopisi se ne vračajo.

Uprava: Črenšovci. Pošt. ček. pol. št. 11.806.

Leto XVIII. št. 46.

Glasilo Slovenske krajine

Uredništvo: M. Sobota
Telefon št. 28.

Najvekša beda — največša razsipnost.

Preminočo nedelo se je po naših farnih cerkvah prečelo s predganc pastirski list, v šterom je ponatisnjena tudi okrožnica Sv. Oče od brezposelnosti i od silnoga oboroževanja.

Brezposelnost na ednoj strani i oboroževanje na drugoj strani sta dva pojava dnešnjega časa, ki sta najbolje obžalovanja vredna.

Po sveti je prek 15 milijon ljudi, ki nemajo i nemrejo dobiti dela, da bi si z njim prisluzili vsakdenešnji kruh. Stradajo sami, stradajo njihove družine. Največši sirmaki so posebno njihova deca. Tem je detinsko veselje neznano i že od detinskih let naprej poznajo samo žalost, skuze i pomenkanje. V takšem razpoloženju že v mladosti zasovražijo življenje i svet. Tej ljudje so vsega pomilovanja vredni i človek, ki ma količkaj srca, se mora razjokati, kda pomisli na njihovo grozno bedo.

Na drugoj strani pa svet nori. Z velkov naglicov se oboroževle. Nastajajo nove bojne ladje, novi bojni zrakoplovi, novi tanki, novi štuki i bogzna ka vse še. I vse to pripravlanje, oboroževanje poživa letno težke milijarde. Če bi se te milijarde ponucale za lejšanje bede brezposelnih i obnemoglih, na sveti ne bi bilo tak grozno število milijon takših, ki nemajo niti najbolje skromnih življenjskih pripomočkov.

Sv. oča v svojoj okrožnici zove vse vernike na sveti boj. Nalaga nam dužnost lubezni do bližnjega. Pomagati moramo lejšati bedo. V naših krajih de prišestno nedelo nabiranje za sirmake. Vsaki naj pokaže smilenost i daruje, kelko njemi je mogoče. Kak pa smo dužni pomagati siromakom, tak se moramo vojskuvati proti blaznomi oboroževanju. Zvunašnje moči toti nemamo, a prosimo Gospoda

Strašna nesreča 80 letne starice.

V svojem stanovanju je živa zgorela.

Iz Sremske Mitrovice poročajo: Tu se je v petek pripetila strašna nesreča, ki je zahtevala življenje 80 letne dovice Zofije Huzak. Starica je vgojčno gori stanola, pospravila sobo i zakurila peč. Naednok pa se je začulo iz hiše obupno zazavanje na pomoč. Sosedje so prisluznili obupnim glasovom i so taki vdrli v hišo. Tu se njim je nudo strašen pogled. Sredi hiše na tleh je ležala starica ino iz njene obleke so sikali plameni. Tudi pohištvo se je že vužigalo. Eden so-

sed, ki je bio hladnokrven, je skočo notri, zgrabo gorečo starico i jo prineso vün na prosto. Tu je hitro strgao z nje obleko, ali bilo je že prekesno, ar je starica dobila že smrtnosne opekline. V nezavestnom stanju so jo odnesli v sto stopajov oddaljeno bolnico, kde pa je neso šteli sprejeti, rekoč, da bo tak mrla do poldneva. Če pa do poldneva ne bode mrla, naj jo pa pripelajo v bolnico. Tak je starica ostala doma, kde je v strašnih bolečinah vmrla.

Katastrofalen položaj na Madjarskom.

Posledice pustolovske zvunašnje politike budimpeštanske vlade.

Gospodarski položaj Madjarske je obupen. Od 8 milijonov prebivalcov je 2.000.000 kmetov brez zemle i hrane. Tej se nahajajo pod vplivom levičarskih politikov. Na deželi se vsikdar pogosteje pojavljajo nemiri nezadovolnežov i madjarska vlada je zavolo toga že pridržala obsedno stanje, čeravno opravičuje to z motivacijov, da šče tak zabraniti nadalne atentate na vlake. Tudi madjarsko delavstvo se nahaja v obupnom položaji.

Madjarska, ki opira svojo politiko na prijateljstvo z Italijov, ne more staviti vsikdar vekšega propadanja svoje zvunašnje trgovine. Pšenica ne najde kupcov. Nedavno je sklenola

Madjarska z Nemčijov pogodbo, ki njoj je osigurala 25 odstotkov preferencialnih privilegijov za izvoz pšenice v Nemčijo. Taki pa je sovjetska Rusija prišla s protestom, zahtevajoč isto vugodnost. Če Madjarska zgubi šče te trg, se vdusi v svojem lastnom žiti, ki ga ne bo mogla nikdi oddati.

Uvideni ljudje, ki vidijo, kak Madjarska ob zdajšnjem režimu drvi proti prepadi, zahtevajo naj se spremeni madjarska zvunašnja i notrašnja politika i se ustvarijo temeli za novo politično orijentacijo. Sodelovanje z Malov antantov i Francijov je po njihovem mišljenju edina rešitev za Madjarsko.

nebeskih višav, da presveti pamet voditelom človeštva.

Kda svet pride do spoznanja, da je prekmerno oboroževanje hudo delstvo nad človečim rodом i milijarde, ki se zdaj ponucao za orožje itd., porabi za lejšanje bede, zavlada na zemli zadovolstvo. Bog daj, da se to kem prle dosegne!

Šest i pol milijonov brezposelnih v Nemčiji.

Po podatkih merodajnih uradov računajo, da bo znašalo število brezposelnih na konci februara okoli 6 i pol milijonov. Za brezposelne de trbela izdati edno milijardo 780 milijonov mark podpore. Mislijo, da so sredstva za to zagotovljena.

Izid volitev.

Pri nedelskih volitvah za parlament je bilo oddanih 2.324.569 glasov. V dravskoj banovini je volilo 150.796 ljudi, v Slovenskoj krajini pa 17.007 i to v sobočkom okraji 10.812, v lendavskom pa 6.195. Poprečno je glasovalo v državi 65% prebivalstva, v dravskoj banovini pa 51%.

V našoj krajini so kandiderali: v sobočkom okraji gg. Benko, Hartner, Vezir, v lendavskom pa gg. Faflik plebanoš i Hajdinjak. Zvoljena sta bila gg. Benko i Hajdinjak.

Otvoritev novoga parlamenta de 8. decembra.

Kalendar.

november (30 dni) 47. teden.

dnevi		Him. knj.	Evang.
m.	tedna		
16	ponedel.	Otmar	Otmar
17	tork	Čud. Gregor	Hortense
18	sreda	Odon apat	Odon
19	četrtak	Elizabeta	Eržebet
20	petek	V. Feliks sp.	Jolan
21	sobota	Darüvanje M	Oliver
22	Nedela	26. Cecilija d. m	25. Cecilija

Murska Sobotna

— **Dvojni jubilej našega znanca.** G. kipara Nemca, ki je več mesecov živeo med nami i je dovršio pri nas več lepih podob i križov, se gotovo še vsaki dobro spominja. Kak smo že poročali živi zdaj v Čakovci i tam izvršuje svoj poseo. Na Soboto i našo krajino še zdaj vnogo misli i sporoča, da bi se taki povrno med nas, če bi njemu bilo mogoče. To leto obhaja naš znanec dvojni srebrni jubilej i to: 25 letnico svojega dela i 25 letnico zakonskoga življenja. V 25 letaj je zgotovo jubilant dosta podob, križov i križecov, ki so povsedi dobili pohvalo. Vsi njegovi izdelki so bili v vsakom pogledi lepi. Posebno občudüvanje i pohvalo je zbüdilo zadnje njegovo delo — nagrobni spomenik iz kamna, šteroga je zgotovo v Čakovci pred Vsemi sveci. K 25 letnici njemu želemo, da v zadovolnosti dočaka tüdi zlati jubilej dela i zakona.

— **Gimnazije.** Gimnazija je dobila dve novi profesorski moči. Iz Kočevja je prišeo g. profesor Kocjan, iz Pariza pa se je povrnola z dopusta gdč. Vogeltnik Silva.

— **Zasedanje kmetijskoga odbora.** Preminoči četrtek je meo okrajni Kmetijski odbor pod predsedstvom g. predsednika Titana zasedanje. Od poteka zasedanja bomo v prišestnoj številki natančneje poročali.

Ka novoga v Belgradi?

Novi obrtni zakon. Njeg. Vel. Kralj je predpisao i proglaso novi obrtni zakon.

Kumanudijova napoved. Trgovinski minister Kumanudi je na ednoj konferenci napovedao, da dobijo banovine vekšo samoupravo.

Znižanje officerskih plač. V Službenih novinaj je izišeo zakon od znižanja officerskih plač.

Kraljica Marija za sirmaško deco. Njen. Vel. kraljica Marija namerava za zimo obdariti vekši broj sirmaške dece.

Svetovna politika.

Rusija — Francija. Gospodarski položaj je v Rusiji tak zamotan, da je

vlada v zagati. Vodilni politiki vidijo, da si Rusija sama nemre pomagati, zato iščejo zaveznike. Kak se čuje, vnogi delajo na to, da se Rusija sprijazni z Francijov.

Italija — Amerika. Komaj se je povrno francoski ministerski predsednik Laval iz Amerike, se je podao v Ameriko italjanski zvünašnji minister Grandi. Namen njegovoga obiska v Ameriki je zmenšati uspeh Lavalovoga obiska.

Španija. Nova ustava je zrok vnoгих nemirov. Katoličani protestirajo proti njoj, ar dela nasilje Cerkvi. Prijatelji ustave pa napadajo katoličane, a tej se nedajo preplašiti.

Nova angleška vlada. Po volitvaj je MacDonald sestavo liste. V vlado so bili sprejeti pristaši konsevativne stranke.

Slovenska krajina.

— **Dolina.** Minoči tjeden je bila od nas prestavljena tukajšnja šolska upraviteljica gospa Hajdu. Ljudstvo jo je zavolo njenoga odličnoga dela v šoli jako vzljübilo, zato je zavolo te premestitve jako žalostno. Gospe želemo za njeno požrtvovalno delo na novom mestu največ sreče. Ar je bio od nas tüdi pred kratkim premeščen g. učitelj Sreš, je dverazredna šola v Dolini zdaj brez učitelja.

— **Odaja pšenice.** Vnogo se čuje, da nišče ne more odati pšenice, a v kelko smo informirani küpüje tvrdka Čeh Franc v Murskoj Soboti vsako količino pšenice po uradno določenoj ceni Din. 160 za 100 kg., zavolo toga se naj vsaki, ki ma pšenico za odati obrne na zgoraj imenüvano trgovino, kde dobi potrebna pojasnila.

— **Vpokojen** je bio na lastno prošnjo g. učitelj in kantor v Dolnji Lendavi Szep Janez. Prilüblenomi gospodi po 35 letnoj vernoj službi želemo, da bi ešče dosta let vživao pošteno zasluženi počinek.

— **Hotiza.** Tü je pogorela štala Hozjan Ivana. Kak je ogen nastano, se ešče ne ve. Sreča je bila, da so taki ljudje prišli na pomoč i so vse, ka je bilo pod strehov rešili.

— **Cerkveni glas.** Gg. kaplana Godina Ignac, prle kaplan v Črensovcih i Bakan Štefan kaplan v D. Lendavi sta na püšpekovo odredbo menila z mesti.

— **Smrt mladenca.** Bratkovičovo hišo v Bakovcih ie zadela žalostna zgüba. Vmro je 19 letni sin. Pokojni je cela leta betegüvao. Nazadnje je meo grozne bolečine, a on je vse jako mirno prenašao.

— **Sebeborci.** Trgovec Škrilec Franc je pripelao v lagvaj petrolej. Kda so

kotali lagve dol s kol, je tüdi on pomagao. Pri tom deli njemu je prst prišeo pod lagev. Dobo je rano, šteta se je zastrupila i ga za tri dni spravila v grob. — Preci hüda nesreča se je zgodila z revolvov. S. Ludevik je kazao revolvu ednomi znanci, za šterim je stao eden dečko. Revolva je med razkazüvanjom počila. Krugla je šla znanci skoz roko i se je stavila v dečkovoj rami.

— **Nesreča na poti.** Koroša iz G. je pelao iz lendavskih goric mošt. Na poti je začno mošt vreti i je eksploderao. Konji so se prestrašili, kola prevrnoli. Voznik je s kolami vred zleto i je dobo pri tem tak hüde poškodbe, da je vmro.

— **Novi župan.** Zavolo odselitve iz Ocinja je Unger Janez razrešeni županskih poslov. Na njegovo mesto je kak župan imenüvani Geder Franc.

— **Požari.** V Pečarovcih je ogenj divjao pri Kranjec Aleksandri. Plamen je domačijo vničo. — Močen požar je bio v Šalovcih pri Žiško Janoši. Zgorela je hiša i z njov vred do 100 metrov sena, par lagvov i gospodarsko orodje.

— **Na občütlivoj küži** se pojavijo lišaji i drügi nedostatki, pri nücanji škodlive žajfe. Zato se priporoča nücanje samo takših žajf, ki so medicinsko brezhibna, kak so to: Fellerova Elsa-mila lepote i zdravja i to: lilijno mčno-lilijine kreme, boraksovo, glicerino, katranovo, rumenjako i žajfo za britje Po pošti 5 falatov 52 Din. brez dalnih stroškov pri lekarnari Eugen V. Feller, Stubica Donja, Centrala 146. Savska Banov.

Iz Amerike.

Grozno delo našega rojaka.

Iz Clevelanda je prišla vest od tragičnoga dogodka, ki je tudi tu pretreseo duhove i vzbudo obžalovanje. Na žalosten način je zgubo življenje Slovenec zadet od krogle, ki jo je izstrelilo v dušnoj zmedenosti Kolman Franc iz Turnišča.

Kolman je nekega dne prišel v restavracijo 1019. Main avenue. Komaj je prestopo prag, je iz žepov potegno dve revolvi, ji je napero na uslužbenca Halka Janeza z zahtevov, da njemu izroči ves denar. Halko je mislo, da se Kolman šali, zavolo toga je ohrano mirno krv i njemu je le svetovao, da vtakne revolver v žep, bi se po nepriliki lahko štera sprožila i povzročil nesrečo. Kolman se za nasvet ne brigao.

Medtem je vstopo v sobo drugi uslužbenec, 48 letni Korošec Martin. Kda je zagledao pred sebov Kolmana z revolvoma v rokah, je nekoliko osupno. Da bi pitao, ka prizor pomeni, ne meo časa, ar komaj ga je Kolman opazo, se je obrno proti njemu i brez reči sprožo. Krogla je nesrečno-ga Korošca zadela v srce. Ranjenec se je zgrudo i na mestu izdihno.

Kolman je po tragičnom dejanji zbežao. Zadevo so medtem prijavili oblasti. Policija se je taki podala na delo i je morilca naskori izsledila i ga oddala v zapore.

Ka je Kolmana pripravilo do groznoga dejanja, se ne ve. V navedenoj restavraciji je bio že skozi dolgo dobo abonent i se je z objem poznao. Za strelanje ne meo povoda, zavolo toga se potrjuje sum, da je včino tragično dejanje v duševnoj zmedenosti.

Smrt rojakinje.

Vmrila je 54 letna rojakinja Küčan Julija. Bila je duže časa betežna. Pred par leti njoj je v Ameriki vmro tudi mož.

24 jezer mrtvih pri avtomobilskih nesrečaj.

V Združenih državaj Amerike so avtomobilske nesreče v devetih mesecaj zahtevele 24 jezer življenj. Največ smrtnih avtomobilskih nesreč je bilo v Newyorki. Povprečno je prišlo na den 90 smrtnih nesreč.

„Stara molitvena knjiga“.

Zadnje Sakovičovo izdanje „Stare molitvene knjige“ je našlo pot tudi v Ameriko. Kak se čuje, so jo naši rojaki sprijali z veseljem.

Iz Prlekije.

Podgradje pri Ljutomeri. V ptujski bolnici je 6. t. m. umrl g. Anton Erjavec, kolar na Podgradju na posledicah padca, ki je dobil pred 7 tedni pri nabiranju jabolk. Poškodovao si je hrbtenico i več drugih telesnih delov. Pokojnik je bio zelo nadarjen narodni pesnik i skoz in skoz vrli človek krščanskega i narodnega naziranja. Star je bio šele 42 let. Zapušča betežno ženo i 5 neprekrbljene dece. Bog daj rajnemu večni mir i pokoj

ZA NEDELO.

Po risalaj petdvajseta.

Evang. sv. Mat. v 8. táli.

Vu onom vremeni: Kda bi Jezuš stopo v ladjico, nasledovali so ga vučenicke njegovi: i ovo veliko gibanje je nastanolo na morji, tak, da bi se ladjica pokrivala z valmi: on je pa spao. I pristopili so k njemu vučenicke njegovi i obudili so ga govoreči: Gospodne, zdrži nas, ar prejdemo. I veli njim Jezuš: ka se bojite, mále vere? Teda gori stánovši. zapovedao je vetrom i morji; i včinjeno je veliko vtišanje. Lüdstvo se je pa čudivalo, govoreče: kakši je ete? Ka so vetrovje i morje njemu pokorni.

Razgled po domovini.

Tragična smrt. 60 letni Seršen Martin iz Št. Ilija pri Slovenjgradci, bivši cestar, je lani hudo obolo i se njemu je tudi zmračila pamet. Morali so ga doma privezati. Te dni je pa vujšeo na podstrešje, od tam je spadno dol i si potro šinjek. Vsaka pomoč je bila zaman. Podlegao je hudoj poškodbi i bio tak rešen velkoga trpljenja.

S sekirov sekao žive konje. Kmet Andrija Mihaljevič v Petrinji je izpušto svoja dva konja na ograjeni pašnik na nočno pašo. Kda je drugo jutro prišeo pogledat po konjih, se njemu je nudo grozen prizor. Ednomi konji je bila popunoma odsekana zadnja noga, drugi konj pa je bio močno nasekan po kućih i zadnjih nogaj. Prvoga konja so mogli pobiti, drugoga pa zdravi živinozdravnik. Policija zasleduje hūdodelca, ki je svoje dejanje včino čisto gotovo iz mašćevanja.

Velki požar v Čakovci. V četrtak ponoči je izbruhno v tvornici pohlštva, ki je last g. Holebergera, velki požar. Gasilci so bili toti taki na mestu, itak je bio ogenj tak močen,

da so se mogli omejiti le na lokalizaciju ognja Vrh tega pa so jih pri deli ovirali radovedni lüdje. Tvornica je pogorela do tla. Škoda znaša okrog 400.000 Din.

Najveći most na Balkani. Te dni je komisija prometnega ministristva kolavdirala novi pančevski most, ki je dograjen. Ta most je najveći na Balkani i eden najvećih v Europi. Profesor tehniške fakultete v Belgradi Micić je imenüvao novi most „epohalno zgradbo“. Pančevski most je dugi 1260 metrov. Za njegovo jekleno konstrukciju so ponücali 20 milijonov kil jekla. Za temelje i stebrovje so ponücali 2½ milijona kil železa i 100.000 kubičnih metrov betona. Širok je most 11 metrov. Ta širina bo za zdaj zadostüvala za cestni i železniški promet. Če se bo pa pozneje pokazalo, da je treba most razširiti, ga bodo lahko razširili do 20½ m širine. Železniška proga bo tekla z mosta proti Pančevi po nasipi, ki bo 12½ km dugi. Drugi nasip bo pa za cestu. Sodijo, da bodo vse ta dela končana do konca l. 1932, najkasneje pa do spomladi l. 1933.

Tifus zavolo pokvarjene vode. Iz Novoga Sada poročajo, da se je v dveh tamkajšnjih ulicah pojavilo već slučajov tifusa, ki je nastopo radi uživanja pokvarjene vode iz vodnjakov. Mestni fizikat je zavolo tega en vodnjak zaprl. Slučaji tifusa pa so se ponavljali. Preiskava je dognala, da so tudi ti slučaji obolenja nastopili zavolo uživanja pokvarjene vode iz vodnjakov. Zato je magistrat desinficirao šće ostala dva vodnjaka v tisti ulici. Vsi slučaji tifusa so po mnenji mestnoga fizikata lakše narave i ne bilo dozda šće niednoga smrtnoga slüčaja.

Velki vlom v trgovino. Nedavno noć so vdrli neznani zlikovci v trgovino Ferda Pusteka v Šmarji pri Jelšah. Prišli so v trgovino tak, da so strgali s pomoćjov drogov železno mrežo z okna. Odnegli so velke množine najrazličnešoga manufakturnoga blaga in izdelkov, već pakov jestvin in znatno množino tobaćnih izdelkov. Sküpná vrednost plena znaša nad 21 jezero Din. Vlom so izvršili tak spretno, da ni ponoči nišće opazo i tudi ne čüo, ka se godi sredi trga. Razdejanje je bilo opaženo komaj vgojčno.

Strašna smrt žagara. V noći od 4. do 5. novembra se je na samotnoj Božičevoj žagi v Šmartnom na Pohorji smrtno ponesrečo žagar Anton Donik. Pri zamüjenom opravili je na visikom i vlažnom podi izpodrsno ino po naključji spadno na tak zvano podajalno kolo, ki ga je naednok zgrabilo, zasükalo i vrglo pod velko pogonsko kolesje. Ar je

bio nesrečnež v tistem časi sam v žagi, so ga ljudje našli vse raztrgano-ga šče na drugo jutro. Nesreča se je pripetila očitno zavolo nezadostnih varnostnih naprav v obratnem prostori.

Posledica spora med bratoma. V okolici Vač, v malom naselju Hosti, ki leži pri glavnoj cesti proti Litiji se je pripeto v tork žalosten dogodek, ki je preseneto celo prebivalstvo. Pred nekaj dnevi je prišeo domo na dopust vojak Jožef D., sin posestnika. Domači so se jako veselili njegovoga povratka. Jožef i 16 letni brat Rudolf sta se iz malenkostnoga vzroka skregala. Nato je pa prišlo do žalostnoga obračunavanja. Jožef je Rudolfa nekaj stopo za vlase, te pa je taki ogorčeni i razžaljeni odbežao za hišo i se skrio v škednji. Kda je prišeo Jožef mimo, je Rudolf naednok skočo iz skrivališča z debelim kamnom v roki i lüčo brati naravnost v žalodec. Kamen je prileto s takšov silov, da je Jožef taki omedlo. „Joj ka sem to napravo, brata sem bujo“ je na ves glas kričao Rudolf, na štero so vün pribežali domači. Nezavestnoga dečka so taki odnesli v hišo i pozvali k njemu zdravnika, ki ga je taki poslao v ljub-lansko bolnico. Nesrečnomi Jožeki so počila čreva i dobo je tüdi vnetje trebušne mreene.

Smrt treh moškov na reki Drini. Brata Hajro i Bego Bašalić iz Foč so se preminočo nedelo šteli pripelati na drugo stran reke. Naednok se je ladja prevrgla i so se vsi vtopili.

Iz sveta.

Junaška deklina. V Stockholmi se je vršila velka svečanost v čast 13 letnoj deklini. Slavljenka Vera Lundin je pokazala za njeno starost izredno prisotnost düha. Edno noč je ostala s svojimi tremi malimi bratmi sama doma, kda jo je zbüdo düh po požari. Deklina se je naednok znajšla sama s tremi detetami v gorečo hiši; stopnice so bile že v plameni. Začnola je zazavati na pomoč skozi okno, Lüdje so se zbrali pred hišov, nišče pa ne mogeo v hišo. Za par minut so pribežali gasilci i raztegnoli rešilno mrežo. Plamen je že v hišo vdaro, kde so bila deca. Vera je vrgla zaporedoma vse tri dece skozi okno v mrežo; ravnala je pri tom tak pazljivo, da se nihče ne poškodüvao. Kda so bili vsi rešeni, je skočila šče sama skoz okno.

Odločnost španskih katoličanov. V petek večer so v madridskom gledališči igrali dramo pisatela Avale, ki je trenutno španski poslanik v Londoni Delo je dramatisiran roman i slika življenje v nekšoj jezuitskoj šoli. Že pred začetkom predstave je kakših 500 katoliških dečkov energično protestiralo proti vprizoritvi toga dela. Med predstavov je prišlo do silne larme. Katoličani so začnoli füčkati i na več krajih je prišlo do bitja. Kda je vdrla v dvorano policija i areterala okoli 100 dečkov je deloma nastopo mir i se je posrečilo igrati predstavo

do konca. Med krikom je bilo razbitih vnogo stolcov i poškodüvane vse lože.

Nove velke zvezde. Na zvezdarni Havard-ovoga vseučilišča v Zedinjenih državaj so odkrili več novih velikih zvezd. Nešterne od teh zvezd so po 150 krat tak velke kak sunce i se svetijo 40.000 krat močnejše.

Grozno maščevanje. V Kumari pri Sofiji je Zdravko Mladenov, kda je prestao vozo zavolo ropa i uboja, prisegel maščevanje vsem tistim, ki so ga naznanili. Oborožil se je z dvema revolveroma, ostrov sekirov, odišo v vas, strelo župana i občinskoga stražnika, jima odrezao glavi i razparao trebuh. Nato je zbežao i razbio s sekirov glavo šestim osebam, ki so se njemu postavili nasproti. Mladenov se zdaj najbrž skriva v Sofiji, kde je alarmirana policija, ki ga pa še ne mogla prijeti.

Ogen v špitali. V varaši Ontario je v noči izbruhno ogen. Prišlo je do strahovite panike. Ne mogoče opisati slike, kda so se većinoma težko betežni ljudje poskušili rešiti iz gorečoga poslopja. Sedem betežnikov je zgorelo, nad 30 pa je težko ranjenih.

Dva dühovnika streljeniva. V predmestji pri Bilbao na Španskome sta bila dva dühovnika, kda sta se sprehajala, zavratno streljeniva. Eden je bio taki mrtev, drugi pa hüdo ranjeni. Napadalcov še neso prijeli. V provinci Cordoba pa je 200 oboroženih kmetov napadnolo veliko vele-

L. Nemec.

Jesensko cvetje na materin grob.

Gore je pobelo prvi sneg i od njega je po dolini pihao mrzeo veter i prineseo s seboj mrz i slano. Korine so žalostno sklonile glave, listje na drevji je trepetalo, kak trpeče merajoči pri konci reči: povehnolo je prek noči i zdaj z lehkim šumom list za listom kaple na mokra tla. Nastopili so žalostni jesenski dnevi, ki s svojov meglenov mračnostjov i počasnim meranjem v naravi tak opominajo na konec našega življenja. Nastopili so dnevi, kda nam prejde iz lic vsa veselost i srce nam obstane biti ino se vda žalostnim mislim. Tüjina postane človeki šče bole tüja i mrzla. Strah ga je od samote v toj sivoj megli, po šteroj hodijo lüdje kaksenca mrtvih. Srce je nemirno i nekaj išče, ne da bi se jasno zavedalo, kde je cil njegovoga hrepenenja.

V meglenom zadvečarki sem stopao po širokoj cesti prek ljubljanskega pola proti Sv. Križi. Malo lüdi je

hodilo po tistoj poti, a tisti, ki so šli z menov, so bili isto tak resni i sami v sebe zamišleni, kak sem bio sam. Čutili smo skrivnost. Zavedali smo se, da idemo na prostor, kde za vsikdar vgasne posvetni krič i boj s strastmi, na prostor, kama ednok vsi pridemo i kde si vsi odpočinemo: od življenja stradajoči, kak bogatci, šterim je življenje vse nüdilo, ka so si samo pozeleli.

Stao sem pred grobami bogatih z dragocenimi, umetnimi spomeniki, z zasajenimi cipresami i zlahtnimi korinami. Mislo sem: Glej, celo tü, kde so vsi ednaki i ne najdeš nikše razlike med imetnikom i siromakom, če pogledneš v grob, celo tü dela življenje razliko. Težki marmorni spomeniki stojijo na grobovaj bogatih i zlate litere njihovih imen se blišči na spomenikaj i gučijo od njih, ka so bili v življenji. Tam na drugom konci pa se vrsti grob za grobom, brez nakitja i lepih spomenikov; samo tü i tam je zrahlana zemla i cvete žalostna krizantema, štero je mogoče zasa-dila drobna roka lübečega deteta, ki je v tom grobi pokopao zadnje vüpa-

nje na bolšo bodočnost. Tü leži rod siromakov, šterim življenje ne bilo pri-jazno i zato jim tüdi ob smrti ne dalo nakitja. Neznatni v življenji, so popunoma pozabljeni v smrti. Oh keliko žalosti je skritoga v teh siromaških grobaj, keliko skuz neobrisanih, keliko neizpunjenih žel je pokopanih!

V koti na konci pokopališča je blede deklinica krasila skoro šče novi grob. Bleda obleka je pokrivala siromaško telo, gotovo ne bila pomerjena na to slabo telo. Z drobnimi rokami je dekla rahlalo zemlo ino pripravljalo gredico. V sredino je zasa-dila grmiček belih krizantemov. Z žalostnim obrazom se je nato zaglednola na grob. Oko se njoj je zarosilo i vüstnice so šepetale tiho molitev ali pa mogoče žalostno tožbo od trplenja, štera jo tišči od tistimao, kak počiva mati v tom hladnom grobi.

Globoko v srce me je ranila ta slika. Razmo sem veliko žalost te nesrečne deklina i z britkostjov sem se spomno tistoga časa, kda sem tüdi sam stao pri odpretom grobi svoje matere. Ne morem povedati, ka vse sem ne občüto. Prevelka je bila ža-

posestvo i ga opustošilo. Kda je prihajalo orožništvo, so kmetje strelali, potem pa zbežali. Več kmetov je bilo aretiranih, trije pa so bili ranjeni.

Orožniki bujli dva koržiškiva ropara. Francoske oblasti so začele energično akcijo za likvidacijo razbojništva na otoki Korziki, V glavnem mestu Ajaccii so aretirali mnogo oseb, ki so se vdeleževale drznih akcij bujtoga bandita Bartolija ali pa ga skrivale. V Santoniji so zaprli celi občinski odbor. V Ajaccio je prišlo več sto orožnikov, ki so v nekšern spopadi bujli tudi bandita Santonija, ki je strahoval deželo okoli reke Tarave v Bartolijevoj družbi. Bartoli je bio star 29 let. Že l. 1928. je prišeo orožnikom taki v roke, a se je rešo, potom kda je bujo povelnika njihove čete Leonettija. Na njegovej vesti so bili tudi vmori več drugih orožnikov. V svojem okraji je vladal tak neomejeno, da je prepovedal vožnje z avtomobili skozi svoje ozemlje i jih je dovoljeval po miloj voli. Ob nekšoj priliki, kda se je z nekšimi podjetniki dogovoril, da jim bo dopustil za primerno odškodnino voziti skozi to ozemlje, je priredil veliko gostijo, na štero je pozval mnogo turistov i celo predstavnike oblasti. Svojo največjo predrznost je zvršil sredi julija l. 1928. kda je v družbi z banditom Battestijom stavil avtomobil, v šterom so bile tri Holandke i eden trgovec, štere sta do gologa oropala i nato vse spoklala.

V bogastvi pozabo na ženo.

Ruski emigrant N. Pokudin je doživo na tujinskem čudno usodo. V domovini je bio fiškališ, v Parizi pa je služil peneze kak izvošček. Leta 1929 je vozo v noči nekšoga angleškoga turista, ki se je zanimal za njegovo življenje. Dao njemu je na zadnje peneze i ga poslal iskat srečo v Južno Afriko, deželo zlata i diamantov. Pokudinova žena je ostala v Parizi kak švelja.

Po večmesečnem stradanju i različnih neprilikah se je Pokudin ne pričakivano nasmehnol pravljena sreča. V gorovji blizu Johanesburga je našel veliko kepo platine, ki jo je taki prodal za 8000 funtov sterlingov. Eden den pri ne znao, kda bi staknil nekelko šilingov za sirmaske obed v rudarskoj kantini. Zdaj je prek noči postal milijonar.

Gospa Pokudina, ki je zvedela od moževe sreče, je taki razprodala vse skromno imetje i se popačila v Afriko. Na svoje nepopisno ogorčenje se je morala zagvšati, da je mož postal preveč. Pokudin je srečal v nekšom bari v Capetowni špansko plesalko i se ne šeo več od nje ločiti. Užaljena žena je vložila tožbo za ločitev zakona i zahtevala 2000 funtov sterlingov odškodnine.

160.000 borcov.

„Dasiravno številke ne izražajo vsikdar prave živlenske moči društev i njihovoga vpliva na javno življenje, je vendar dobro, da se včasih preštujemo, poglednemo svoje vrste tudi s te strani“, pišejo katoličanski avstrijski listi, kda objavljajo številno moč katoličanskih mladinskih organizacij.

Nad 160.000 odraslih mladeni i mladenk je včlanjenih v raznih katoličanskih društvaj. Ka takša armada pomeni, kakšega pomena je za bodočnost naroda! Ve je mladina ravno najzdraveša, najčileša, najbolje delavna i življenja puna skupina v „katoliškoj akciji“. Mladina je, ki bo ustvarila i povečevala moč v veri i v zvestobi krepko generacijo. Ravno v dnešnjih časaj teh zagriženih napadov brezbožnikov navdaja slehernoga poštenjaka ponos i samozavupanje v lepo bodočnost, kda vidi, kak uspevajo, se razvijajo i se krepijo mladinske organizacije, piše isti list i nato našteva te številke:

„Zveza katoliških dekliških društev“ 75.000;

„Zveza katoliških dečkovskih društev“ 53.955;

„Skavtsko mladinsko društvo „Sv.“ 10.000.

Dijaške Marijine družbe 6500, visokošolske 2033; društva rokodelskih pomočnikov 4290; „Nauland“ katoličanski mladinski pokret 2000; telovandna društva: moških članov 7964, ženskih 5600 itd.

lost, da bi v prvom hipu mogeo premisliti ali pa vervati v njegovo istinitost. Vse je bilo kak strahotna senja v groznoj noči. Ali prerano sem občuto bridke posledice te istinitosti: trpljenje za trpljenjem se je rodilo. Neizmerno žalost sem čuto na srci za izgubljenov materjov kak dijak v tujini. Prvle me je v težavaj vsikdar sprevaljala topla zavest: mati bo vesela lepoga uspeha — i znova sem se loto dela. Zdaj toga ne bilo več. Izostala je prevnoga pošiljatev, prvle tak skrbno pripravljena i s telikov ljubnostjov zbrana. Kak sem se prvle veselilo doma, kak težko čakao počitnice i s kakšim veseljem sem se paščo po ravnini proti cerkvi na breg. Kak sem že od daleč pozdravljao visoke topole pred domačov hišov. Zdaj je bio dom za mene prazen i zapuščen. Miseo, da v njem nega več matere, me je morila i odbila od doma. Gledal sem svoje prijatele, po štere so na konci šolskoga leta prišle matere i jih odpelali domo. O srečni! A jaz? Kak malo časa sem vživao to srečo! Kak hitro se mi je iztrgala iz rok! Odzdaj naprej bom

hodo skozi celoga življenja sam, brez lubezni materine. Nikoga ne bom več našel, ki bi tak razmo i me tolažil v žalostnih vüraj, nikoga, ki bi me lübo tak nesebično i požrtvovalno. Sam ostanem v življenju, tujec med tujci, žeden tople reči, štere pa ne najdem.

O mati, zakaj si me zapustila tak rano! Ali je trbelo telko žrtve, da sem prišeo na pot, od šterih si senjala vse življenje? Glej, zdaj kda sem nastopil to pot, tebe nega več, sin tvoj pa hodi po tujini sam, daleč vkraj od tvojega groba i zabadav išče tolažbe po tebi betežnom srci. Med tujimi grobami hodim dnes i se z žalostjov spominam na cerkvico, v šteroj senci počiva tvoje veliko srce. Bogzna, ali se te bodo spomnili z vročov ljubnostjov tisti, ki so blizu tebe i prižgejo na večar edno svečo na tvoj okrašeni grob. Bodo na vseh mrtvih den klečali pri tvojem grobi i se v hvaležnosti spominali tvoje velike lubezni ino molili za tvoj mir? Oh, kak rad bi bio te na sredi med njimi, se pridružio njihovej molitvi i pošiljal v nebo goreče prošnje, naj te nagradi Vsegamogoči za vso tisto po-

žrtvovalnost i lübezen, štere sem bio deležen.

Velike odaljenosti senjajo med nama. Daleč od tebe je cerkva na konci i samo misli i želejo bodo mogle prehoditi tisto vüro. Moja duša bo letela teda prek planin i zatrepetala pri tvojem grobi, kak brleča sveča na njem. Iz daljave te bo gledalo moje oko, kak bo gledala na tebe zvezda, nad tvojim miglajočo. Kda bom klečal pri tujih grobaj, se bo moja molitev z molitvijov klečečih pri tvojem grobi i se bo zdigavala v gorečoj prošnji za tebe, o mati pred prestol Najvišjega.

Ti, mati, pa se teda milostno obrni na mene i vlej novi pogum v srce! Pot do cila je šče duga i ostra i mnogo je prepadov, v štere se lahko potekne popotnik, ki stopa na ostro goro.

— **INKA**, francosko žganje se porablja že več kak 10 let z velikim uspehom pri reumi i protini. Pri zobnih bolečinaj i glavoboli, nervoznosti i nespanji. Kak vüstna voda i pri potenji nog, rok ali tela. Dobi se po Din 10.- v Lekarni pri Sv. Trojci, Dol. Lendava.

Za naše male.

Zgodba od krumpiša-krala.

Bio je nekdi velki zaboju pun krumpičov. Stao je v kleti stare hiše. V zaboju so pa bili lepi debeli krumpišje, eden obilnejši kak drugi. Ednok je pa nekak zakričao v tom velkom zaboju: „Jaz neščem ka bi me što pojo! Jaz neščem ka bi me što pojo! Jaz sem velki krao med krumpišami!“ I to je bilo tudi istina. Na sredi med krumpišami v zaboju je ležao krumpiš-krao. Bio je vekši kak dvanajst drugih krumpišov. Prišla je v klet stara mati, da nabere košarico krumpišov. Štela je olupati i skuhati za obed. Pri toj priliki je pa prišeo tudi krumpiš-krao v njeno košarico i stara mati je pravla: „Oj, kak debeli krumpiš!“ Ali, kda je stara mati prišla iz kleti i šla prek dvorišča s košaricov, teda je krumpiš-krao — edna, dve, tri — skočo iz košarice, pa se je hitro odvalao v ogracek, da ga stara mati ne mogla več najti. Pravla je: „Idi, kama ščeš, znabiti te najdejo siromaška deca, pa se bodo veselili.“ Krumpiš-krao se je pa kotao šče naprej.

Prikotao se je do ježa i jež njemi je pravo: „Stoj, malo počakaj, meni boš za obed dnes poldne.“

„Ne boš“, je kričao krumpiš-krao. „Šče stara mati, štera ma oča-

le, me ne mogla zgrabiti, pa misliš ka ti pritlikavi bodičar me zgrabiš?“ — I edna, dve, tri — se je odkotao krumpiš naprej.

Pa se je prikotao do divjoga prašiča. „Stoj, krumpiš debeli, malo počakaj, da te pojem!“

„Ne boš“, je zakričao krumpiš-krao. „Mene ne zgrabila stara mati, ki ma očale; me ne zgrabo jež-bodičar, pa me tudi ne boš, krulež ščetinasti.“ I — edna, dve, tri — se je odkotao krumpiš-krao naprej v log.

Pa ga je srečao zavec. „Stoj, krumpiš debeli, malo počakaj, jaz te taki pojem.“

„Ne boš“, njemi je odgovoro krumpiš-krao. „Me ne zgrabila stara mati, štera ma očale; me ne dobo jež-bodičar, me ne dobo prašič-krulež, pa me tudi ne dobiš dugivühec sühi.“ I — edna, dve tri — se je odkotao dale po logi velki krumpiš-krao.

Prideta njemi dva siromaškiva deteta, ki sta bila že dugo od doma i jako lačniva. Kda zagledneta velki debeli krumpiš, oba skričita: „O, kakši debeli krumpiš se kota tam! Da bi miva toga mela, bi nama mama skühala velko skledo krumpišove župe!“ Kda krumpiš-krao to čuje, hitro — edna, dva, tri — skoči njima v košarico. I dobila sta deteta poldne velko skledo krumpišove župe. (Domoljub.)

v stalnoj smrtnoj nevarnosti tak hrobro izvršuje svoj zvišeni poklic i nalog, šteroga si je postavio.

REVMATIKI

šteri nūcajo za pomirjenje bolečin Fellerov Elsafluid, Vam lahko povejo, kak so zadovoljni s tem domačim sredstvom i kozmetikom, ki se je obneslo skozi 35 let. Poskusna steklenca 6 Din., dvojna steklenica 9 Din. povsedi. Po pošti 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 velike specialne steklenice 62 Din. brez dalnjih stroškov pri lekarnari EUGEN V. FELLER, Stubica Donja, Centrala 146. Savska Banov.

Za smeh.

Eden zviti židov ide domo z trga s punov možnjov. Na poti ga napadne ropar, zahtevle od njega penenze pa drži revolvero proti njemi.

Židov pravi: — Vidim, ka ti ne vujdem. Moji penenzi so zgubleni. Pa ka do mi doma vervali, ka sam zaistino bio napadnjeni, prosim prestreli dvakrat moj krščak! — Zdaj pa šče oba rokava moje süknje! — No pa šče hlače ednok!

Ropar: — Nemam ni edne krugle več.

Židov: — Ja tak, te si mi pa več ne nevaren! — pravi židov, pa beži kak more, naj li samo vujde ropari.

*

Gost je pitao natakara, zakaj je vsikdar tak nabriskani, kda pride profesor Lukan. „Ja, pomislite“, je razložo natakara, „gospod profesor je tak raztreseni, da je včeraj v plüvalnik vrgeo dva dinara, meni pa je v roko plüno.“

*

Sobarica profesori, ki je na studijskom potüvanji: „Kda naj vütro zbüdim gospoda?“

Profesor: „Že dobro, vam že pozvonim, kda bom želo, da me zbüдите.“

*

Gospod profesor: „Za božo volo! Mojo zlato dozo za cigare mi je nekak vkradno.“

„Ali lübi Pepe, ali ne si mogoče čüto roke v svojem žepi?“

„Sem . . . pa sem mislo, da je moja!“

*

Na trgi. „Ali pa so te jajca tüdi friška?“ „Ali, gospa, če vam pa povem, da so bile prav za vas posebi skokodakana.“

Junaki želodca.

Dnesden je „rekord“ vse. Tüdi za jed ali bole povedano za požrešnost vala „rekord“.

V Zedinjenih državaj žive nekši Krumbacher, ki je pojo v 2 i pol vüraj 140 jajc. Te rekord pa ne dao mir njegovomi rojaki, ki je šteo na vsakši način te rekord posekati. Začno je jesti jajca, a kda je pojo že 133 jajc, so ga morali odpelati v bolnišnico.

James Uroner, tüdi iz Amerike, pa je pojo 84 parov hrenovk, štere je zalejo z 11 litrov ledenomrzle vode.

V Los Angelesi pa so priredili posebno tekmo, što bo pojo več tort. Zmagala je filmska igralka O'Hara. Ta je zavolo hitrosti, ki je bila potrebna, vsakši založaj pravilno zgrizla. Časopisi poročajo, da je igralka pojela v določenom časi 17 celih tort.

Na angleškom otoki Hamm, kde živejo sami ribičje, prirejajo vsakšo leto tekmo, što poje več slanikov. Letos je „zmagao“ 79 letni ribič Beth, ki je pojo 60 slanikov, ne da bi začüto kakšo bolečino v želodci.

V Romuniji jejo v nešternih krajih za stavo melone. Letos je edna

kmetica pojela 21 melonov. Ne jejo pa male melone, nego samo izredno velke tikvi.

Misijonstvo med razbojniki.

Irski dühovnik Mathew Canning plebanoši je v zloglasnom razbojniškom okraji po zločinih najbolje razvpitega mesta Chikage. Kda je v prvih dnevaj svoje pastirske službe slučajno bio prisoten vuličnomi vmori, je dober dühovnik skleno očistiti svojo župnijo sodrge i zločincov. Že nekaj mesecov opazüjejo v nočnih razbojniških lokalaj pojav visokega i krepkoga človeka, ki s svojov resnostjov i posebno šče s svojov dühovniškov oblekov vzbüja med izvržki človeštva splošno pozornost. Brez straha se dühovnik Canning poda med te lüdi i kak pišejo angleški listi je že marsikateri njih sledio njegovomi pozivi: „Ideš z menov ali ostaneš raj lopov?“ Vnogo jih je sledilo njegovomi pozvanji i so pod njegovim nadzorstvom postanoli pošteni i koristni člani človeške družbe. Vnogo pa je doživo neprijetnosti te plemeniti dühovnik, ki

ŠTEFAN LAZAR:

S STRELOV i PLINOM.

— Ali ste se varali? — so se njoj ironično zasvetile oči.

— Vsakšni se vara, — je vzdihnila teta Bettsy. — Keso vidimo, da smo se motili.

— Jaz se ne bom varala, — se je srečno veselila Alicka. — Bodete videli, lüba tetka Bettsy . . .

— Bog daj! — njoj je poljubila čelo. — Samo sanj se čuvaj.

— Mutsuhito Dsaina?

Ja, se je zresnola teta. — On istinsko pride k tebi . . .

— Ve so samo sanje!

— Sanje so največkrat istinitost. Med stotimi sanjami se jih devetdeset vresniči. Znaš, ka je astral?

— Nekaj sem čula . . .

— Astral je naš notrašnji „jaz“, ali pa ovoj duše. Kda spimo, prejde iz nas i obišče tistoga, na koga mislimo. Koga ljubimo. Astral Mutsuhito Dsaina hodi po noči k tebi.

— Ne strašite me!

— Nemaš se kaj strašiti. Prinese njegovo lübezen i prosi . . .

— Prosi — se stepe deklina.

— Polüb prosi . . .

— Ali ne dam! — se je smejala mrzlično.

— Ar ga ne lübiš. Če bi ga lübila, bi ga polübila, kak Overtona . . .

Dekline oči so se razkolačile.

— Zdaj mi pride na pamet. Zadnjo noč je znova prišeo i mi razkrio srce. Stao je v vrtinci i od tistec kričao svojo nesrečo. Srce njemi je plamenelo na čeli . . . Prišeo je tüdi Overton, prišeo je i začnola sta se loviti. I te mali, žuti vrag je premagao Overtona! . . .

Teta Bettsy je pozorno poslušala.

— Mutsuhito Dsain je šel v vrtinci dale. Videla sem njegovo pot. Bičao je morje. Strašen je bio. Overton je na tleh ležao, potem pa je gori stano i začno rasti. Više je raso, kak türen i je li raseo, raseo, dokeč ne segno do oblakov i Mutsuhito Dsain je čemerno segno za njim . . .

Borba düš, — je kimala teta Bettsy. — I?

— Daleč, na robu obzorja se je zdigno tüdi Mutsuhito Dsain. Žuti gigant. Iz dlani so njemi švigale strele . . . Obraz je bio grozen! Roko je iztegno nad morjem. Strašno je bilo, kak sta se borila žuti i beli orjak . . . Ka pomeni to?

— Maš dobre živce — se je zamislila teta — i občütiš bodočnost . . . Jako me skrbi.

Brinkley je stopo z Overtonom.

— Čestitaj svojemi zaročenci, — je pravo hčeri z bleščečim obrazom. — Problem sva rešila!

Alica je srečna püstila polübiti čelo.

— Priprava je tüdi v deli, — je pripovedovao profesor Brinkley. — Za eden teden lahko že več poveva. Overton je prevrno zakon razteznosti plinov! Ali znata, ka to pomeni! Bojna napoved znanosti.

— I militarizmi! — se je priklono Overton.

Brinkley je naglo kimao.

— V slučaju bojne mamu v rokaj najstrašnejše orožje! — njemi je gorelo oko. — Ameriko lahko obranimo tüdi proti vsem svetovnim velesilam . . .

— Bog ne daj, da bi do toga prišlo! — se je v skrbi zmračilo čelo tete Bettsy. — Ne smp morilci . . .

— Če je potrebno, ja! — se je smejao Overton.

Teta Bettsy ga je postrani poglednola.

— Verjem — je pravla mrko. — Samo da tüdi drugi narodje znajo misliti. Ka ne, Japonska je največši naš tekmeč? No tüdi ona ma pamet na pravom mestu . . .

Overton se je stepo. Odgovoriti je šteo, a teta Bettsy je z mrzlim, oslüznim smehom odklonila njegovo pripombo.

— Ka se toga tiče — je premišlavao profesor Brinkley — tüdi tam je nekdo, moj Mutsuhito Dsain. Večkrat mislim na njega i me nekaj tak vznemirja. Če bi z velikim znanjom i zmožnostjov stopo v službo militarizma . . . Te boj bi bio strašen! Žuta pošast . . .

Overton je zamahno i se vseo poleg svoje neveste.

— Plinski regulator je že gotov, — je pravo zadovoljno.

— Ka me briga? — je šepatala Alicka. — Lü bim te.

XIII.

— Kak čüdna je mizica! — se je čüdila dekla.

— Pa ne moja, — jo je gledao Mutsuhito Dsain.

— To je fulminoid . . .

— Tisti znani stroj?

— Strelomet, — je prikimao znanstvenik.

Dekla se je strahoma bližala.

— Kda si ga delao?

— Ponoči sem ga sestavo. V fabriki je bio izgotovleni po mojih načrtih. Včera zvečer so pripevali posamezne dele . . .

— Hu! se je strašila dekla. — Gospod, ti niti spao ne si . . .

Skozi bombaževu zavesu je prisijao sunčni žarek. Zumački. Kak da bi letali na ropotajočem bobeni. Mutsuhito Dsain je otrüjeno delao dale.

— Leži se, — ga je prosila deklina.

— Ne moti me, — jo je pogledno brez čemerov.

— Raj pomagaj.

— Dekla se je razveselila odliki.

— Ka ukazüje moj gospod?

— Daj sem tisti elektroskop, — je kazao na pripravo.

— Kovinasti drog, napelani v zapreti prostor, na šteroga je pritrjena na zvünašnjem konci kovinasta krugla, na notrašnjem pa lehkü kovinasti kazalec, ki se je sükao okoli vodoravne osi.

— Zakaj je to?

— Slüži za spoznanje električnosti teles.

— Eden konec kazalca je nekelko težkejši, te teda sam od sebe obstoji na ničli . . . Dekla ga je gledala.

— I tisto? — je strmela.

— To je le navadna priprava za merjenje — se je smejao znanstvenik. — Mehanizem je v mašini samom.

— I strela?

— Tam je, — je kazao Mutsuhito Dsain na zračno morje. — Snov v prostori dobi zavolo električne privlačnosti gotovo napetost i . . .

Prek verande je potegno južni vetrič i je tiho zgeno dve malivi glaženivi palčici eolske barve. Dalna godba. Kak da iz daljave doni odmevajoča melodija kakšega potoplenoga sveta . . . od onstran morja . . . Na Mutsuhito Dsainovih vüstaj je strepetao vzdih.

— I ka je tisto? — je pitala deklina, da bi odvrnola bole svojega lüblenca.

— Kondenzatorji fulminoidov — je mrmrao Mutsuhito Dsain.

— Zakaj so?

(Dale.)

Razglasi.

Po odloki kmetijskega ministrstva od 13. VII. 1931. br. 44404/III. i odloki kraljevske banske uprave od 14. X. 1931. III. No. 8035/4 je prepovedano namakati len i konople v vodaj obludenih z ribami. To se lahko izvršuje v posebnih jamaj, gde nemajo v vodi nikše žive ribe. Prav posebno je prepovedano namakanje v vodaj, ki služijo za ribja vališča i vzrejo mladih rib. Občinska županstva so dužna paziti, da se takši primeri ne dogajajo i v morebitnih slučajih dužna to preprečiti.

Sreski načelnik: Dr. FARČNIK.

Gospodarstvo.

Na pragi zime.

Vreme je od dneva do dneva bole negotovo. Bližamo se zimi. To je čas, na šteroga se mora gospodar i gospodinja dobro pripraviti.

Pred vsem trbe dobro ponucati te dneve, štere še mamo pred zapadom snega. V teh dnevih se naj iz vozi gnoj, da se njive pripravijo za sprotolesnje sejanje i sajenje. Ka se tiče gnoja, je dobro, da se stari gnoj loči od novoga. Prle se naj ponuca starejši, pri novom pa trbe čakati, da se nekelko razkroji. — V teh dnevih se naj spravijo vred tudi ograkeki za zelenjavo. Pognojijo se naj i primer no skopajo. — Sadovnjaki se naj očistijo. Paziti se mora na to, da na drevji ne ostane nikaj, ka bi služilo za pribežališče raznim sadnim škodlivcom, ki bi zimo mirno prespali in na sprotolke znova začnoli s škodljivim delom.

Delo čaka te dni tudi rojare. Iz vinjakov de trbelo izčistiti vso nesnago i potem koše tak zapreti, da po zimi ne pride do včel mraz i vlaga.

Ka se tiče živine, se za njo začne novo življenje. Paši de konec i de zapreta. Od zdaj naprej de tudi njoj trbelo posvetovati več pazke. Potrebno de njoj več krme. Pri nastilanji de tudi potrebna pazka. Živini je po zimi potrebna primerna toplota. K toj pripomore tudi to dobro nastilanje. Na debelo se mora nastilati posebno tam, kde so cementani podi.

Važno za vinogradnike in poljedelce.

Banovina razglasa:

V bodoče bo kr. banska uprava oproščala banovinske trošarine ono vino, ki ga dajejo vinogradniki-producenti iz kateregakoli sreza v dravski banovini v zameno za poljske pridelke in izključno za domačo upora-

bo kmetovalcem v dravski banovini.

Ta ugodnost velja le za revnejše vinogradnike, ne pa za imovitejše posestnike vinogradov ali za vinske trgovce. Prav tako se ne more dovoliti, da bi se dajalo vino prosto banovinske trošarine v zameno trgovcem, obrtnikom ter raznim prekupevalcem.

Vinogradniki, ki se hočejo poslužiti ugodnosti trošarine proste zamene vina, morajo to prijaviti pristojnemu oddelku finančne kontrole. V prijavi je točno navesti ime, poklicin bivališče prodajalca in kupca, množina vina ter množino in vrsto v zameno vzetih življenskih potrebščin.

Oddelki predlagajo te prijave v rešitev banski upravi s svojim poročilom, v katerem je treba vedno označiti, ali so prosilci vinogradniki-producenti in da so oprostive tudi potrebni.

Nadalje se oprošča na posebno prošnjo tudi vino, ki ga morajo dajati vinogradniki-producenti prevžitkarjem.

S tem se ne menja dolžnost plačevanja državne trošarine po zakonu o državni trošarini.

Podpore za poledelske mašine posameznih kmetovalcov. Kraljevska banska uprava načeloma odklanja ugodno reševanje prošenj posameznih kmetovalcov za podporo za nabavljene polodelske mašine. Podpore se podeljujejo samo kmetijskim korporacijam i občinam. Kmetovalci se zato opominajo, da taki prošnje ne vlagajo i ne trpijo zavolo toga nepotrebnih stroškov.

Nakup semenske pšenice, žita i ječmena. Po odloki kraljevske banske uprave od 20. oktobra 1931. III. No. 12258/10 oziroma odloka kmetijskega ministrstva od 2. oktobra 1931. štev. 62416/II. dovoljeno nabavljati semensko pšenico, žito i ječmen direktno pri semenogojcih, a ne pri privilegiranoj izvoznoj družbi d. d.

Oddaja umetnoga gnojila Nitrofoskal-Ruše po znižanoj ceni. Kraljevska banska uprava bo tudi to jesen i prišestno pomlad odavala potom kmetijske družbe v Ljubljani po znižanoj ceni 138 Din. za 100 kg. umetno gnojilo. Nitrofoskal-Ruše. Naročila bo sprejemala Kmetijska družba v Ljubljani do 15. marca 1932. Kmetovalci naročajo gnojilo, tak da se prijavijo pri pristojnom županstvu ali pri vodstvu kmetijske organizacije, štere člani so. Županstva i organizacije bodo nato odposlale sezname kmetijskoj družbi v Ljubljani i prepis seznama pristojnomi sreskomi načelstvu.

Z pogledom na vugodno znižano cenno se nabava gnojila priporoča.

Knige za gospodare. Cirilova tiskarna v Maribori je izdala dva kalendara, ki sta namenjena gospodarom. To sta: „Koledar Kmetijske zveze“ i „Gospodarski koledar“. V obehma je dosta hasnovitoga čtiva i dobrih tanačov za gospodare. Vsaki kalendar košta 10 Din. Oba se dobijo tudi v Prekmurskoj tiskarni v M. Soboti. Kmetje, nabavite si jiva!

Tržne cene:

Penezi: USA dolar D. 55.50, Canadski dolar Din. 45.—, Austrijski šiling Din. 7.—, Francuski frank Din. 2.18, Talijanska lira D 280 Pengő D —, Marka 12.90, Urugvajski peso Din —, Argentinski peso Din. —.
Živina: biki, junci i telice Din. 3—5, (jako debeli Din. 6), krave Din. 1—3, teoci Din. 6—7, svinje Din. 8.
Zrnje: pšenica Din. 160, žito Din. 160, oves Din. 160, kukorca Din. 140, krumpli Din. 65, ajdina Din. 130, proso Din. 130, lenovo seme Din. 250, grah črešnji Din. 200, mešani Din. 150.

Hiša

poleg gimnazije se oda. Potrebni kapital 110.000 Din.
Murska Sobota, Šolska ul. 35

NAZNANJAM

da ženske duge kapute tudi delam po nizkoj ceni kak tudi moško obleko.
1 JERIC JOŽEF krojač Gančani št. 15.

Štajerske peteline
(kokote) za pleme dobite na VELEPOSESTVI v BELTINCIN.

Pri trgovci

WEISSENSTERN v D. Lendavi

se dobijo sledeči novi mašini za šivanje:
KAISER, MINERVA, HELVETIA, VESTA, veliki za sabole i za švelje GRICNER.

Te so malo nūcani mašini: VELKA MINERVA za sabole SINGER WINGSCHIF za švelje i HORE i več male SINGERICE po fal ceni.

Novi biciklini 15 fele marke. Letos notri dani biciklini:

1 WAFFEN, 1 STYRIA, 1 DERBI z drugim poniklanim mufon, 1 PREMIER HELICAL

1 malo rablena blagajna WERTHEIM marka WIESE št. 3. Cena po dogovori

AMATERJE POZOR!

Fotografski aparati i vse fotografske potrebščine se dobijo po jako nizkoj ceni v trgovini s paperom

HANN IZIDOR-a v M. Soboti.